

**CAPÍTOL 12
L'HOMONÍMIA**

ARTICLE 52. Principi d'Homonímia

- 52.1. **Declaració del Principi d'Homonímia.** Si dos o més tàxons són diferents, no s'han de designar amb el mateix nom.
- 52.2. **Pràctica del Principi d'Homonímia.** Si dos o més noms són homònims, tan sols el més antic (d'acord amb el Principi de Prioritat: vegeu l'article 52.3), pot ser emprat com a nom vàlid. Com a excepcions, cal tenir en compte els articles 23.2 i 23.9 (homònims més antics en desús) i l'article 59 (homònims secundaris del nivell espècie).
- 52.3. **Aplicació del Principi de Prioritat.** La precedència relativa dels homònims (incloent-hi els homònims primaris i secundaris en el cas dels noms del nivell espècie) es determina aplicant les disposicions corresponents del Principi de Prioritat i del Principi del Primer Revisor [articles 23, 24].
- 52.4. **Reemplaçament d'homònims més moderns.** Vegeu els articles 23.3.5, 23.9.5, 39, 55 i 60.
- 52.5. **Supressió d'homònims més antics.** Vegeu els articles 54.4 i 81.2.1.

52.6. **Grafies originals incorrectes i corregides.** La grafia corregida d'una grafia original incorrecta pot incórrer en homonímia, però una grafia original incorrecta no [article 32.4].

52.7. **Homonímia amb noms de tàxons que no són animals.** El nom d'un tàxon animal idèntic al nom d'un tàxon que mai no s'ha tractat com a animal no és un homònim en el sentit de la nomenclatura zoològica [articles 1.4, 2.2].

ARTICLE 53. Definicions de l'homonímia en el nivell família, en el nivell gènere i en el nivell espècie

53.1. **Homonímies en el nivell família.** En el nivell família, dos o més noms disponibles que tenen la mateixa grafia o que difereixen tan sols en el sufix [article 29.2], i que indiquen diferents tàxons nominals, són homònims.

Exemples. Els noms del nivell família *METOPHINAE* Foerster, [1869] (Hymenoptera; gènere tipus *Metopius* Panzer, 1806), *METOPHINAE* Raffray, 1904 (Coleoptera; gènere tipus *Metopies* Gory, 1832) i *METOPHINI* Townsend, 1908 (Diptera; gènere tipus *Metopia* Meigen, 1803) són homònims. (Llur homonímia fou eliminada per la Comissió en esmenar les grafies dels dos darrers noms del nivell família a *METOPIASINI* i *METOPIAINI* [Opinió 1772, 1994].)

53.2. **Homònims en el nivell gènere.** En el nivell gènere, dos o més noms disponibles amb la mateixa grafia són homònims.

Exemple. Els noms genèrics *Noctua* Linnaeus, 1758 (Lepidoptera) i *Noctua* Gmelin, 1771 (Aves) són homònims.

53.3. **Homònims en el nivell espècie.** Dos o més noms disponibles del nivell espècie que tenen la mateixa grafia són homònims si es van establir originalment en combinació amb el mateix nom genèric (homonímia primària) o si es publiquen posteriorment en combinació amb el mateix nom genèric (homonímia secundària) (vegeu l'article 57.8.1 per als noms del nivell espècie combinats amb noms genèrics homònims).

Exemple. *Cancer strigosus* Linnaeus, 1761 i *Cancer strigosus* Herbst, 1799 es van establir per a espècies nominals diferents en el gènere nominal *Cancer* Linnaeus, 1758, i els noms específics són, per tant, homònims primaris. Vegeu l'article 57.3.1 per a un exemple d'homonímia secundària.

53.3.1. Es considera que les variacions de grafia dels noms del nivell espècie llistats a l'article 58 són grafies idèntiques en relació amb el Principi d'Homonímia.

ARTICLE 54. Noms que no poden incórrer en homonímia. Els noms següents no presenten homonímia:

- 54.1) els noms exclosos de les disposicions del Codi [articles 1.3, 8.3] (vegeu també els articles 1.4 i 52.7);
- 54.2) els noms no disponibles [article 10.1], tret del cas establert per l'article 20;
- 54.3) les grafies incorrectes, tant originals [articles 32.4, 32.5] (ja que no esdevenen disponibles en la forma no corregida) com subsegüents [articles 32.4, 33.3], i
- 54.4) els noms que han estat suprimits pel Principi de Homonímia mitjançant una decisió de la Comissió [article 81.2.1].

ARTICLE 55. Noms del nivell família

- 55.1. **Aplicació del Principi d'Homonímia.** El Principi d'Homonímia s'aplica a tots els noms del nivell família, incloent-hi els noms d'icnotàxons del nivell família.
- 55.2. **Homonímia causada per noms genèrics idèntics.** Vegeu l'article 39.
- 55.3. **Homonímia causada per noms genèrics similars.** L'homonímia entre noms del nivell família pot provenir de la similitud, però no de la identitat, dels noms de llurs gèneres tipus.

55.3.1. Un cas que impliqui noms del nivell família ha de ser sotmès a la Comissió per tal que adopti una decisió que elimini l'homonímia, llevat que l'homònim més antic sigui un *nomen oblitum*.

55.3.1.1. Si es determina que l'homònim més antic és un *nomen oblitum* d'acord amb l'article 23.9.2, es pot proposar un nom nou del nivell família (un *nomen novum*) basat en el mateix gènere tipus, però s'ha d'escollir una nova arrel del nom del gènere tipus que eviti l'homonímia [articles 29.1, 29.4 i 29.6].

- 55.4. **Diferència d'una lletra.** Dos noms del nivell família no són homònims encara que la diferència entre ells es redueixi tan sols a una lletra.

Exemple. Els noms de família LARIDAE (Aves), basat en *Larus* Linnaeus, 1758, i LARIDAE (Hymenoptera), basat en *Larra* Fabricius, 1793, difereixen d'una lletra i no són homònims.

- 55.5. **Precedència dels noms de categoria superior.** De dos noms del nivell família homònims de la mateixa data però establerts en categories diferents, l'establert en la categoria superior és l'homònim més antic [article 24.1].

ARTICLE 56. Noms del nivell gènere

56.1. **Aplicació del Principi d'Homonímia.** El Principi d'Homonímia s'aplica a tots els noms del nivell gènere, incloent-hi els noms de grups col·lectius i d'icnotàxons del nivell gènere [articles 1.2, 23.7, 42.2].

56.2. **Diferència d'una lletra.** Àdhuc si la diferència entre dos noms del nivell gènere és tan sols d'una lletra, no són homònims.

Exemple. Dos noms genèrics en Diptera, *Microchaetina* Van der Wulp, 1891, i *Microchaetona* Townsend, 1919, no són homònims.

56.3. **Precedència del gènere sobre el subgènere.** Es considera que, de dos noms homònims del nivell gènere de la mateixa data, un establert per a un gènere i l'altre per a un subgènere, el primer té precedència sobre el segon [article 24.1].

ARTICLE 57. Noms del nivell espècie

57.1. **Aplicació del Principi d'Homonímia als noms d'espècies i sub-espècies.** El Principi de Homonímia s'aplica als noms del nivell espècie que presenten o es considera que presenten una grafia idèntica [article 58] i s'han publicat originalment o posteriorment en combinació amb el mateix nom genèric [article 53.3], incloent-hi els noms dels grups col·lectius i dels icnotàxons del nivell gènere [articles 10.3 i 42.2.1].

57.2. **Homònims primaris.** Els noms del nivell espècie idèntics establerts per a diferents tàxons nominals, si es van combinar originalment amb el mateix nom genèric (vegeu també els articles 11.9.3.2 i 57.8.1), són homònims primaris [article 53.3] i el nom més modern és permanentment no vàlid (però vegeu l'article 23.9.5), excepte si:

57.2.1) se'n manté l'ús com a nom vàlid (un *nomen protectum*) sota les condicions especificades per l'article 23.9, o

57.2.2) el conserva la Comissió d'acord amb l'article 81, o

57.2.3) és inclòs, aquest però no el seu homònim més antic, en la part aprovada corresponent de la *Llista de Noms Disponibles en Zoologia* adoptada per la Comissió (vegeu l'article 79.4.3).

Exemples. Són homònims primaris: *Culex affinis* Stephens, 1825 i *Culex affinis* Adams, 1903; *Lycaena argus nevadensis* Oberthür, 1910 i *Lycaena nevadensis* Zulich, 1928; *Aporia hippia transiens* Alpheraky, 1897 i *Aporia crataegi transiens* Lempke, 1953.

57.3. Homònims secundaris

57.3.1. Els noms del nivell espècie establerts per a diferents tàxons nominals i reunits posteriorment en combinació amb el mateix

nom genèric són homònims secundaris [article 53.3] i el més modern és invàlid (vegeu, però, l'article 57.8.1), tot i que un homònim secundari més modern es pot rehabilitar sota certes condicions [article 59.2-59.4].

Exemples. Els noms específics en *Frontina acroglossoides* Townsend, 1891 i *Eophris-sopolia acroglossoides* Townsend, 1926 esdevenen homònims secundaris quan se situen ambdues espècies en el gènere *Chaetogaedia*.

57.3.2. Els noms idèntics del nivell espècie establerts per a diferents tàxons nominals són homònims secundaris si un es va combinar originalment amb un homònim genèric més modern i l'altre es va combinar originalment amb un nom de substitució nou (*nomen novum*) [article 60.1] per a aquest homònim genèric.

Exemple. *X-us albus* Smith, 1900 (en què *X-us* és un homònim més modern) esdevé *X-oides albus* (Smith, 1900) quan s'estableix *X-oides* Dupont, 1909 per a reemplaçar *X-us*. Si s'hagués proposat una nova espècie *X-oides albus* Jones, 1910, els dos noms específics serien homònims secundaris.

57.4. **Absència d'efecte d'un nom subgenèric.** La presència de diferents noms subgenèrics situats entre parèntesis entre el mateix nom genèric i noms del nivell espècie idèntics no té cap efecte sobre l'homonímia dels noms en qüestió.

Exemple. Els noms específics *A-us (B-us) intermedius* Pavlov i *A-us (C-us) intermedius* Dupont es van establir originalment en el gènere *A-us* i, per tant, són homònims primaris. Ambdós són homònims secundaris d'*A-us (D-us) intermedius* (Nomura), establert originalment en el gènere *X-us*.

57.5. **Diferència de grafia dels noms genèrics.** Els noms idèntics del nivell espècie (o considerats com a idèntics [article 58]) establerts per a diferents tàxons nominals són homònims si es combinen amb el mateix nom genèric (vegeu, però, l'article 57.8.1), àdhuc si la grafia del nom genèric amb què es combinen un o més dels noms del nivell espècie és una grafia incorrecta o una esmena [article 11.9.3.2].

57.6. **Diferència d'una lletra.** Llevat del que estableix l'article 58, una diferència d'una lletra entre noms del nivell espècie combinats amb el mateix nom genèric és suficient per a evitar l'homonímia.

57.7. **Prioritat dels noms de les espècies sobre els de les subespècies.** Si dos noms homònims del nivell espècie han estat establerts un amb la categoria d'espècie i l'altre amb la de subespècie [o categoria assimilada, vegeu l'article 45.6], el d'espècie té precedència.

57.8. Excepcions

57.8.1. No s'ha de fer cas de l'homonímia entre noms idèntics del nivell espècie en combinació (original o posterior) amb noms

genèrics homònims amb la mateixa grafia però establerts per a diferents gèneres nominals [article 53.2].

Exemple. *Noctua* Linnaeus, 1758 (Insecta) i *Noctua* Gmelin, 1771 (Aves) són homònims, però l'homonímia entre *variegata* Jung, 1792 a *Noctua* (Insecta) i *variegata* Quoy & Gaimard, 1830 a *Noctua* (Aves) no s'ha de tenir en compte.

57.8.2. Vegeu l'article 59.2-59.4 sobre el restabliment d'homònims secundaris més moderns en certes circumstàncies.

ARTICLE 58. Variacions en la grafia de noms del nivell espècie que es consideren idèntiques. Es considera que els noms del nivell espècie establerts per a tàxons nominals diferents que difereixen en grafia tan sols en algun dels punts següents, i que tenen el mateix origen i significat, són homònims si els tàxons nominals que designen s'inclouen en el mateix gènere o grup col·lectiu:

- 58.1) l'ús de *ae*, *oe* o *e* (p. ex., *caeruleus*, *coeruleus*, *ceruleus*);
- 58.2) l'ús de *ei*, *i* o *i* (p. ex., *cheiropus*, *chiropus*, *chyropus*);
- 58.3) l'ús de *i* o *j* per a la mateixa lletra llatina (p. ex., *iavanus*, *javanus*; *maior*, *major*);
- 58.4) l'ús de *u* o *v* per a la mateixa lletra llatina (p. ex., *neura*, *nevra*; *miluina*, *milvina*);
- 58.5) l'ús de *c* o *k* per a la mateixa lletra (p. ex., *microdon*, *mikrodon*);
- 58.6) l'aspiració o no aspiració d'un consonant (p. ex., *oxyrhynchus*, *oxyrynchus*);
- 58.7) l'ús d'una consonant simple o doble (p. ex., *litoralis*, *littoralis*);
- 58.8) la presència o absència de *c* davant de *t* (p. ex., *auctumnalis*, *autumnalis*);
- 58.9) l'ús de *f* o *ph* (p. ex., *sulfureus*, *sulphureus*);
- 58.10) l'ús de *ch* o *c* (p. ex., *chloropterus*, *cloropterus*);
- 58.11) l'ús de *th* o *t* (p. ex., *thiara*, *tiara*; *clathratus*, *clatratus*);
- 58.12) l'ús de diferents vocals de connexió en mots compostos (p. ex., *nigricinctus*, *nigrocinctus*);
- 58.13) la transcripció de la semivocal *i* com *y*, *ei*, *ej* o *ij* (p. ex., *guyanensis*, *guyanensis*);
- 58.14) l'ús de *-i* o *-ii*, *-ae* o *-iae*, *-orum* o *-iorum*, *-arum* o *-iarum*, com a desinència d'un genitiu basat en el nom d'una persona o de més, o d'un lloc, un patró o una altra entitat associada al tàxon, o entre els elements d'un nom compost del nivell espècie (p. ex., *smithi*, *smithii*; *patchae*, *patchiae*; *fasciventris*, *fasciiventris*);
- 58.15) la presència o absència d'una *i* abans d'un sufix o desinència (p. ex., *timorensis*, *timoriensis*; *comstockana*, *comstockiana*).

Recomanació 58A. Noms basats en noms personals o geogràfics. Un autor no hauria de basar un nom nou del nivell espècie en un nom personal o geogràfic si hi ha un altre nom derivat del mateix mot o de mots del mateix sentit (àdhuc si són formats diferentment) que estan en ús en el mateix gènere o en un de proper o similar (p. ex., *hispanus*, *hispanicus*; *moluccensis*, *moluccanus*; *sinensis*, *sinicus*, *chinensis*; *ceylonicus*, *zeylanicus*).

Contraexemple. Atès que els noms *Chrysops calidus* (que significa 'càlid') i *Chrysops callidus* (que significa 'hàbil') deriven de mots d'origen i sentit diferents, no són homònims, tot i que es diferencien com un dels casos enumerats per aquest article (vegeu l'article 58.7).

ARTICLE 59. Validesa dels homònims secundaris

59.1. Tàxons considerats congenèrics. Si un nom del nivell espècie és un homònim secundari més modern, ha de ser tractat com a invàlid per qui consideri que els dos tàxons del nivell espècie en qüestió són congenèrics.

59.2. Homònims secundaris no reemplaçats i que ja no es consideren congenèrics. Si en un cas d'homonímia secundària, el nom del nivell espècie més modern no ha estat reemplaçat [article 60] i els tàxons en qüestió ja no es consideren congenèrics, el nom més modern no s'ha de rebutjar, encara que un dels noms del nivell espècie es va proposar originalment en el gènere usat actualment per a l'altre.

Exemple. *Platyura nigriventris* Zetterstedt, 1855, se situa ara en el gènere *Orfelia*. *Apeumon nigriventris* Johannsen, 1910 se situa ara en el gènere *Platyura*, però el nom específic mai no ha estat reemplaçat malgrat l'homonímia secundària. Els dos noms *Orfelia nigriventris* (Zetterstedt, 1855) i *Platyura nigriventris* (Johannsen, 1910) poden, doncs, coexistir sense reemplaçament, atès que les dues espècies no es consideren congenèriques.

59.3. Homònims secundaris reemplaçats abans del 1961 i que ja no es consideren congenèrics. Un homònim secundari més modern, reemplaçat abans del 1961, esdevé permanentment invàlid. Tanmateix, si no s'empra el nom de substitució i els tàxons en qüestió ja no es consideren congenèrics, aleshores l'homònim més modern no s'ha de rebutjar a causa d'aquest reemplaçament.

Exemple. Deignan (1947) fusionà, per raons taxonòmiques, els gèneres d'ocells *Muscicapra* Brisson, 1760, *Ficedula* Brisson, 1760 i *Niltava* Hodgson, 1837 i adoptà el primer nom com a vàlid. Va reemplaçar set homònims secundaris més moderns que van aparèixer a conseqüència del canvi; però com que llur classificació i llurs noms de substitució no s'empren actualment, els antics noms que foren reemplaçats no han de ser rebutjats d'acord amb aquest article.

59.3.1. Si l'ús d'un nom de substitució per a un homònim secundari més modern causa confusió, el cas s'ha de sotmetre a la Comissió per tal que decideixi (amb plens poders, si cal, vegeu l'article 81) quin nom servirà millor, en relació amb l'estabilitat i universalitat, el qual esdevindrà aleshores el nom vàlid.

59.4. Restabliment d'homònims secundaris més moderns rebutjats després del 1960. Un nom del nivell espècie rebutjat després del 1960 per homonímia secundària, ha de ser restablert com a vàlid per qualsevol autor que consideri que els dos tàxons del nivell espècie en qüestió no són congenèrics, llevat que sigui invàlid per alguna altra raó.

Exemple. *A-us niger* Smith, 1950, transferit després del 1960 a *B-us*, esdevé un homònim secundari més modern de *B-us niger* Dupont, 1940 i rep el nom nou *B-us ater* Jones, 1970. Tanmateix, un autor que consideri que ambdues espècies no són congenèriques ha de restablir *niger* Smith com el nom específic vàlid de l'espècie en qüestió, amb *ater* Jones com a sinònim més modern.

ARTICLE 60. Substitució d'homònims més moderns

60.1. Noms de substitució. Un homònim més modern [article 53] ha de ser rebutjat i reemplaçat o bé per un sinònim disponible i potencialment vàlid [article 23.3.5], o bé, en cas d'absència d'un nom d'aquesta mena, per un nou nom de substitució [article 60.3]. Vegeu l'article 23.9 per als homònims més antics en desús; i els articles 39 i 55.3 per a la substitució de noms homònims del nivell família; i l'article 59 per a la substitució d'homònims secundaris en el nivell espècie.

60.2. Homònims més moderns amb sinònims. Si l'homònim més modern rebutjat té un o més sinònims disponibles i potencialment vàlids, el més antic d'ells esdevé el nom vàlid del tàxon [article 23.3.5], amb els seus propis autor i data.

60.2.1. Un nom d'aquesta mena es pot mantenir com a vàlid en lloc d'un homònim més modern tan sols mentre sigui considerat sinònim d'aquest darrer.

60.3. Homònims més moderns sense sinònims. Si l'homònim més modern rebutjat no té sinònims disponibles i potencialment vàlids coneguts, ha de ser reemplaçat per un nom de substitució nou, amb el seu propi autor i data; aleshores aquest nom competirà en prioritat amb qualsevol sinònim que es pugui reconèixer després.

Recomanació 60A. Preferència per un reemplaçament basat en criteris objectius. Llevat que el tipus portador de nom del tàxon nominal indicat per l'homònim més modern rebutjat sigui taxonòmicament inadequat (p. ex., com descriu l'article 75.5 o, en el cas d'un homònim del nivell gènere, perquè l'espècie tipus estigui pobrament definida), es recomana als autors que emprin aquest mateix tipus per a establir un nom de substitució nou (*nomen novum*) a partir d'una base objectiva [articles 67.8, 72.7].